

Educació per a la

# Convivència 6

*Aprenem actituds,  
valors i normes.*

Antonio Vallés Arándiga



Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra sols es pot realitzar amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions previstes per la llei. Si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra s'ha d'adreçar a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, [www.cedro.org](http://www.cedro.org))

© del text: Antonio Vallés Arándiga  
© d'aquesta edició: Editorial Marfil, S.A.

Disseny coberta: Equip Marfil  
Disseny gràfic i maquetació: Equip Marfil

Il·lustracions: Esperanza Martínez Molina

IMPRES A ESPANYA  
PRINTED IN SPAIN

Edita:  
Editorial Marfil, S.A.  
C/ Sant Eloi, 17  
Tel.: 96 552 33 11 • Fax: 96 552 34 96  
[www.editorialmarfil.com](http://www.editorialmarfil.com)  
03804 ALCOI

Fotomecànica, Fotocomposició i Impressió:  
Artes Gráficas Alcoy, S.A.U. • Sant Eloi, 17 • 03804 ALCOI

I.S.B.N.: 978-84-268-1474-6  
Dipòsit Legal: A-633-2009

Paper  
  
Producte  
Ecològic



# ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

Aquest llibre forma part del programa d'**Educació per a la Convivència** en l'etapa educativa de l'Educació Primària. El programa està dirigit a l'aprenentatge d'actituds, valors i normes que han de formar part d'un bon clima de classe en què les relacions interpersonals es caracteritzen per l'expressió socialment adequada dels drets propis i el respecte als drets dels altres. La finalitat és aconseguir un bon ambient d'aprenentatge a l'aula i de convivència en tot el centre escolar.

El programa està fonamentat en els postulats adaptats de la **Resolució de Conflictes** i en els fonaments de la **Modificació de Conducta** (\*). Les fases integrants o seqüències didàctiques són les següents:

## 1. IDENTIFICACIÓ DEL PROBLEMA (QUÈ ESTÀ PASSANT?)

Ací es formulen preguntes sobre una situació problemàtica que es planteja en l'escenari escolar: aula, pati, etc. Es tracta d'obtenir la major informació possible sobre el problema o conflicte de convivència que s'ha originat.

## 2. LES CAUSES DEL CONFLICTE (QUINS SÓN ELS MOTIUS?)

En aquesta fase s'identifiquen els possibles motius que han ocasionat la situació conflictiva de convivència. És important que l'alumnat verbalitze els pensaments que es tenen en aquesta situació, i que expressi els estats d'ànim (emocionalitat) que tenen els xiquets i xiquetes involucrats en la situació problemàtica (què senten, com se senten).

## 3. PREVISIÓ DE CONSEQÜÈNCIES (QUÈ POT PASSAR?)

En aquesta fase es pretén que l'alumnat aprengui la denominada **presa de perspectives**, és a dir, preveure què ocorrerà si el problema de convivència persisteix.

## 4. POSADA EN PRÀCTICA DE LES SOLUCIONS BONES (LES SOLUCIONS BONES)

És la part final de la seqüència didàctica. En ella l'alumnat proposarà les millors solucions possibles (dir, fer, pensar, sentir) perquè es resolga la situació conflictiva.

## 5. AUTOCONTROL DEL PROPÍ COMPORAMENT (I EL TEU COMPORAMENT?)

## 6. PER A CONVIURE MILLOR

### 6.1. El que pots fer

### 6.2. El que pots pensar

### 6.3. Així em sentiré

Des del punt de vista metodològic, és important ressenyar que el programa té una finalitat fonamentalment preventiva, el propòsit educatiu de la qual és el de crear una cultura de la convivència pacífica i respectuosa. No ha d'entendre's, per tant, com una "recepta" o mesura correctiva que s'aplica després que ocorregui un conflicte, sinó que forma part d'un estil d'aprenentatge de la convivència que haurà de desenvolupar-se sistemàticament al llarg del curs escolar en l'horari de la tutoria.

Per a aconseguir un bon aprenentatge de cada unitat de treball és necessari que es faci ús del **Role-play** ('assaig de conducta'), procediment que permet representar els papers que es mostren en l'escena principal de cada unitat. En aquesta representació de papers, el professorat modelarà cadascuna de les fases o seqüències i proposarà el canvi o rotació de papers entre l'alumnat que participe en l'assaig de conducta. En aquestes edats, és convenient l'ús didàctic de **contes i lectures orals**, com també l'ús de **titelles** i altres **activitats lúdiques** que permeten divertir-se aprenent a conviure, i que il·lustren diferents situacions problemàtiques que s'han de resoldre adequadament perquè tots se senten a gust i aprenen a respectar-se.

És aconsellable també iniciar els alumnes en **les tècniques de dinàmica de grups i treball cooperatiu**, com a elements afavoridors dels valors de solidaritat, col·laboració, tolerància, empatia, etc. Per a complementar l'eficàcia del programa és aconsellable una bona comunicació amb les famílies a fi de que coneguen la "nova matèria" que els seus fills estan aprenent: **Aprendre a conviure**.

Les unitats de treball proposades estan constituïdes per situacions conflictives habituals a l'aula, i es fonamenten en els valors d'ajuda, respecte, diàleg, tolerància a les diferències racials i personals, solidaritat, comunicació assertiva, entre altres. El tutor o tutora podrà afegir aquelles altres unitats que considere oportunes, d'acord amb les necessitats educatives del seu alumnat i d'acord també amb les peculiaritats de les situacions conflictives de l'aula i/o del centre escolar. Tot això seguint l'estructura bàsica proposada en cada unitat i fonamentada en la Resolució de Conflictes.

---

(\*) El tutor o tutora podrà trobar informació metodològica complementària sobre això en el material següent publicat en aquesta mateixa editorial:

**Modificación de la conducta problemática del alumno.**  
**Habilidades Sociales y Autocontrol. Guía Didáctica.**

# ÍNDEX

|                   |   |    |
|-------------------|---|----|
| <b>UNITAT 1.</b>  | QUAN ALGÚ SE SENT SOL .....                 | 6  |
| <b>UNITAT 2.</b>  | UNES NORMES BONES DE CONVIVÈNCIA.....       | 12 |
| <b>UNITAT 3.</b>  | COM ET SENTS.....                           | 18 |
| <b>UNITAT 4.</b>  | AMB TRANQUIL·LITAT I SENSE PRESES.....      | 24 |
| <b>UNITAT 5.</b>  | CUIDEM EL COL·LEGI.....                     | 30 |
| <b>UNITAT 6.</b>  | SENSE GROSSERIES, PER FAVOR .....           | 36 |
| <b>UNITAT 7.</b>  | SENSE MALTRACTAMENTS .....                  | 42 |
| <b>UNITAT 8.</b>  | JO ET RESPECTE I TU EM RESPECTES - I .....  | 48 |
| <b>UNITAT 9.</b>  | JO ET RESPECTE I TU EM RESPECTES - II ..... | 54 |
| <b>UNITAT 10.</b> | SABEM PARLAR BÉ.....                        | 60 |
| <b>UNITAT 11.</b> | LES MENTIDES NO SERVEIXEN.....              | 66 |
| <b>UNITAT 12.</b> | SOM TOLERANTS .....                         | 72 |
| <b>UNITAT 13.</b> | ELS DRETS DE TOTS.....                      | 78 |
| <b>UNITAT 14.</b> | SENSE VIOLÈNCIA, PER FAVOR .....            | 84 |
| <b>UNITAT 15.</b> | SOM DIFERENTS, SOM IGUALS .....             | 90 |

# 1.

# QUAN ALGÚ SE SENT SOL



## Què està passant?

1. Explica el que observes en la il·lustració.

---

---

---

2. Què pensen cadascun d'ells? Escriu-ho en els globus.

3. T'has fixat en situacions com aquesta en el teu col·legi? \_\_\_\_\_ Què passa? \_\_\_\_\_

---

---

---

## Quins són els motius?

1. Completa aquestes frases:

▶ De vegades algú està sol perquè \_\_\_\_\_

---

---

▶ De vegades algú **prefereix** estar sol perquè\_\_

---

---

▶ De vegades la culpa que algú se senta tan sol és \_\_\_\_\_

---

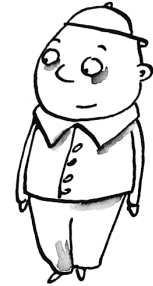
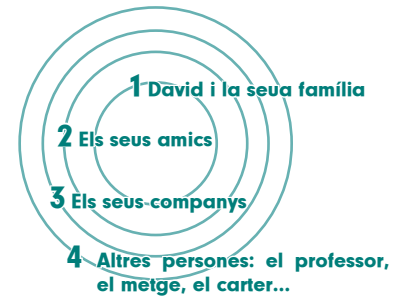
---

2. Com se sent un xiquet o una xiqueta que quasi sempre està sol o sola?

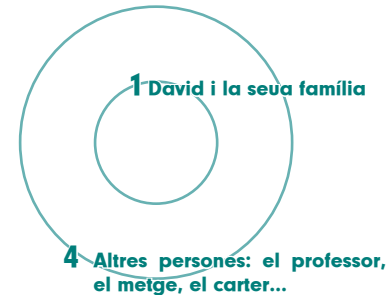
---

## Què pot passar?

1. Observa aquests cercles.



2. Observa ara el gràfic i digues què ha passat.



---

---

3. Imagina que tu no tens el cercle 2 i 3, sols tens l'1 i el

4. Com et sentiràs? \_\_\_\_\_

Per què? \_\_\_\_\_

---

# Les solucions bones

1. Què ha passat?



▶ \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



2. Què ha fet aquest xiquet perquè ara estiga jugant amb els altres? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

3. Què han fet els altres perquè tots estiguen junts jugant? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**ENTRE TOTS PODEM  
FER ALGUNA COSA  
PERQUE ALGÚ NO SE SENTA  
REBUTJAT O SOL**



# I el teu comportament?

1. I tu, et sents sol alguna vegada? \_\_\_\_\_ Explica per què. \_\_\_\_\_

---

---

---

2. I tu, fas que algun company o companya se senta sol o sola? \_\_\_\_\_ Per què? \_\_\_\_\_

---

---

---

3. Tu tens comportaments d'ajuda?

Doncs \_\_\_\_\_

---

---

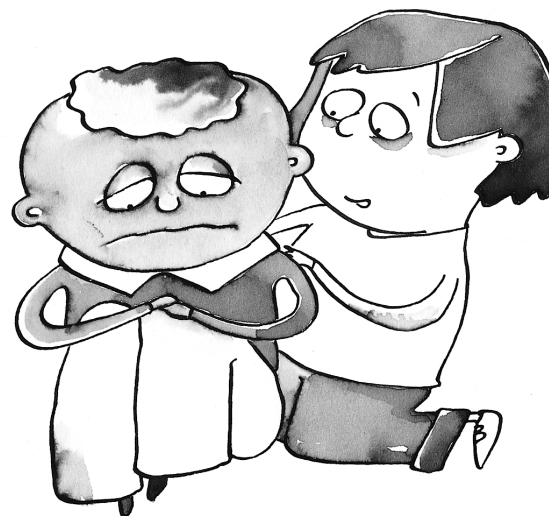
---

4. Si veus a algú sol, trist... el que fas és... \_\_\_\_\_

---

---

---



# Per a conviure millor

## Puc dir i fer



- El pobre, sempre està sol:

\_\_\_\_\_

- Per què no voldrà jugar amb ningú?

\_\_\_\_\_

- Què se t'ocorre?

\_\_\_\_\_

## Puc pensar...



## Em puc sentir

1. Busca en el diccionari el significat de la paraula **altruisme**. Escriu-la.

**Altruisme**

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

# Per a recordar

---

1. Copia i acoloreix en aquesta pàgina els cercles d'amistat.





# Quins són els motius?

1. De vegades algú... i es deu a...

insulta un altre

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

amenaça un company

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

trenca el material

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

... i ocorre que... se sent...

la persona insultada

\_\_\_\_\_

la persona amenaçada

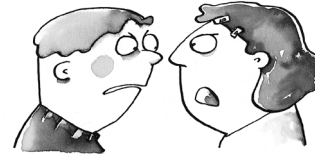
\_\_\_\_\_

tots els altres ens sentim...

\_\_\_\_\_

# Què pot passar?

1. Quan dos companys s'insulten... pot passar que...



\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

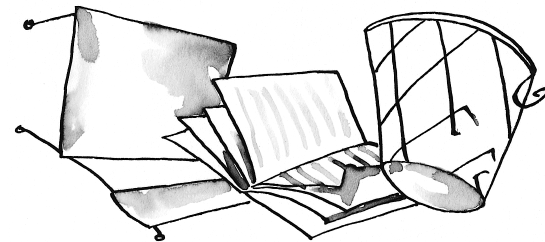
\_\_\_\_\_

2. Les amenaces entre companys sols serveixen per a...

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

3. Si no es cuiden les coses, els materials, les instal·lacions, aleshores...



\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

# Les solucions bones

## TREBALL

- ▼ EN
- ▼ EQUIP

1. El grup pensarà algunes NORMES DE BONA CONVIVÈNCIA a l'aula i les comentarà amb la resta de grups de la classe. Després, tots elaboraran un MURAL amb les NORMES acordades.

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

4. \_\_\_\_\_

5. \_\_\_\_\_

6. \_\_\_\_\_



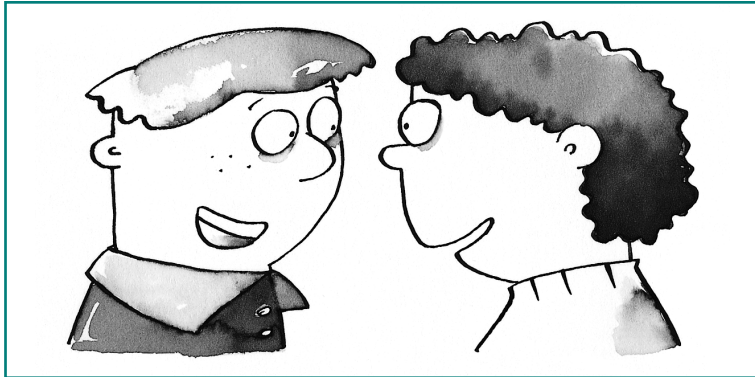
# I el teu comportament?

|   | I el meu?                            | I el teu?                                | I el nostre?                      |
|---|--------------------------------------|--|-----------------------------------|
| 1. Jo tracte amb respecte els meus companys.<br>Per què? _____<br>_____   | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |
| 2. Cada persona té el seu nom, jo els cride pel seu nom.<br>Per què? _____<br>_____                                   | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |
| 3. M'agrada que cuiden les meues coses quan les deixe,<br>jo també cuide el que em deixen.<br>Per què? _____<br>_____ | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |
| 4. Els altres volen jugar amb mi.<br>Per què? _____<br>_____  | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |
| 5. Amenace altres companys.<br>Per què? _____<br>_____  | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |
| 6. Insulte algú.<br>Per què? _____<br>_____   | <input type="checkbox"/> Sí, sempre. | <input type="checkbox"/> Poques vegades. | <input type="checkbox"/> No, mai. |

# Per a conviure millor

## Puc dir i fer

- Amb diàleg puc resoldre un enfrontament.



- Cuide el que em deixen.



## Puc pensar...

- He d'acomplir les normes de convivència que ens hem donat NOSALTRES.
- Serveixen per estar tots a gust a classe.
- I perquè solucionem els problemes com persones que saben respectar-se.

## Em puc sentir

- Acoloreix.

SEGURA  
ALEGRE  
OPTIMISTA